

Omzendbrief betreffende de opvolging van de percelen en de partijen besmet met aardappelcysteaaltjes

Huidige versie		Referentie	PCCB/S1/DME/600732	Datum	24/02/2011
Trefwoorden					

Opgesteld door	Goedgekeurd door
Michelante, David, attaché	Diricks, Herman, directeur-generaal

1. Doel

De aanwezigheid van cysteaaltjes (*Globodera rostochiensis* et *pallida*) kan grote schade veroorzaken :

- op landbouwkundig vlak : afname tot 80% van de opbrengst
- op commercieel vlak : verbod tot het planten van besmet aardappelpootgoed, weigering tot de export van partijen aardappelen (pootgoed of bestemd voor consumptie) en andere planten met wortels bestemd voor de opplant.

Daartoe werd binnen de Europese Unie een uitgebreid wetgevend arsenaal ingevoerd om de impact van deze quarantaineorganismen te beperken.

Het koninklijk besluit (KB) van 22/6/2010 betreffende de bestrijding van het aardappelcysteaaltje is sinds 1 juli 2010 van toepassing. Dit KB beoogt, in het bijzonder, de besmettingen te bestrijden op niveau van de productie van vermeerderingsmateriaal (aardappelen en verschillende soorten zoals bedoeld in bijlage I van het voornoemde besluit). Het betreft eveneens de percelen van consumptieaardappelen die door het FAVV zijn geselecteerd voor de jaarlijks, verplichte survey op 0,5% van het areaal van de consumptieaardappelen.

Anderzijds voorziet punt 24 van de bijlage IV.A.II van het KB van 10/8/2005 betreffende de bestrijding van voor planten en plantaardige producten schadelijke organismen, dat de plaats van productie (het perceel in dit geval) van planten met wortels in de koude grond vrij is van *Globodera*. Dit betreft alle planten met wortels, met inbegrip van de planten die niet in het KB van 22/06/2010 (bv. planten van houtachtige bosbouwgewassen of sierplanten) zijn vermeld.

Naast deze specifieke reglementering zijn de aardappelcysteaaltjes quarantaineorganismen waarvan de bestrijding altijd en overal verplicht is (vermeld in de bijlage I van het KB van 10/8/2005).

De huidige omzendbrief heeft als doel de modaliteiten voor de opvolging van de besmette percelen en partijen te verduidelijken.

2. Toepassingsgebied

De opvolging van besmette percelen en partijen aardappelen, die officieel besmet zijn verklaard of waarvan de besmettingen gewoon worden beheerd in het kader van de autocontrole zoals voorzien in het persbericht van 26/11/2010 betreffende de bepalingen over de melding van de aanwezigheid van cysteaaltjes (http://www.favv.be/sp/pv_phyto/_documents/2010-11-26_COMMUNIQUE_Notification-globodera_FINAL_NL.pdf).

3. Referenties

3.1. Wetgeving

- Richtlijn 2007/33/EG van de Raad van 11 juni 2007 betreffende de bestrijding van het aardappelcysteeltje en houdende intrekking van richtlijn 69/465/EEG
- KB van 22 juni 2010 betreffende de bestrijding van het aardappelcysteeltje en tot wijziging van het koninklijk besluit van 19 november 1987 betreffende de bestrijding van voor planten en plantaardige producten schadelijke organismen
- KB van 10 augustus 2005 betreffende de bestrijding van voor planten en plantaardige producten schadelijke organismen

3.2. Andere

- Persbericht van 26/11/2010 betreffende de bepalingen over de melding van de aanwezigheid van cysteeltjes
- Sectorgids autocontrole voor de primaire plantaardige productie (v3 d.d. 29/10/2010) – G-12
- Specifieke autocontroletools voor de primaire plantaardige productie: checklist en leidraad
- Gids Autocontrole: aardappelen-groenten-fruit verwerkende industrie en handel (v2 d.d. 26/03/2010) – G-14
- Specifieke autocontroletools voor de verwerking van aardappelen en groenten en fruit: checklist en leidraad

4. Definities en afkortingen

/

5. Opvolging van de besmettingen met aardappelcysteeltjes

Autocontrole

Exploitanten (producenten of handelaars) moeten steeds alle in de wetgeving voorziene bestrijdingsmaatregelen treffen. Deze maatregelen worden samengevat in het « Bericht aan de aardappeltelers – K.B. van 22/06/2010 betreffende de bestrijding van het aardappelcysteeltje » (http://www.favv.be/sp/pv_phyto/_documents/2011-01-07_bericht_globodera-aardappelen_V2_2010-11-10_FINAL_NL.pdf).

Alle economische verliezen als gevolg van de niet-naleving van de verplichte maatregelen zouden aan de hiervoor verantwoordelijke exploitant kunnen worden aangerekend : het is dus uiterst belangrijk dat elke operator nagaat of hij wel degelijk al deze maatregelen heeft getroffen.

Hiertoe kunnen de operatoren een beroep kunnen doen op de geschikte autocontroletools :

- Voor de telers :
 - o sectorgids autocontrole voor de primaire plantaardige productie (v3 d.d. 29/10/2010) – G-12 (link: <http://www.favv-afsc.fgov.be/autocontrole-nl/sectorspecifieketools/ppplantaardige/>)
 - o specifieke autocontroletools beschikbaar op de website van het Agentschap voor de primaire plantaardige productie: checklist en leidraad (link: <http://www.favv-afsc.fgov.be/autocontrole-nl/sectorspecifieketools/ppplantaardige/>).
- Voor de handelaars :
 - o sectorgids autocontrole voor de aardappelen-groenten-fruit verwerkende industrie en handel – G-14 (link: <http://www.favv-afsc.fgov.be/autocontrole-nl/sectorspecifieketools/aardappelengroentenfruit/>)
 - o specifieke autocontroletools beschikbaar op de website van het Agentschap voor de verwerking van aardappelen en groenten en fruit: checklist en leidraad (link: <http://www.favv-afsc.fgov.be/autocontrole-nl/sectorspecifieketools/aardappelengroentenfruit/>)

Opvolging van officieel besmet verklaarde percelen

Het Agentschap ziet toe op de toepassing van de bestrijdingsmaatregelen tot bij de officiële opheffing van de beperkingen ten gevolge van een officieel, negatief – gunstig onderzoek (analyse van een grondmonster van 1500 ml/ha genomen in 100 steken).

Opvolging van de andere besmette percelen

Voor de andere besmette percelen moet de verantwoordelijke zijn register voor de aanwezigheid van schadelijke organismen up-to-date houden volgens de bepalingen voorzien in het persbericht van 26/11/2010 (http://www.favv.be/sp/pv_phyto/_documents/2010-11-26_COMMUNIQUE_Notification-globodera_FINAL_NL.pdf). Deze voorschriften worden gecontroleerd tijdens de routinecontroles inzake hygiëne die jaarlijks door het Agentschap in 10% van de landbouwbedrijven worden uitgevoerd.

Opvolging van besmette partijen

Besmet aardappelpootgoed (hoevepootgoed inbegrepen) mag niet meer worden geplant.

Alle maatregelen moeten getroffen worden zodat voorkomen wordt dat het afval en de tarragrond afkomstig van partijen besmette consumptieaardappelen op niet-besmette landbouwgronden zouden verspreid worden (zie mogelijke maatregelen in punt 6 hierna : Bijlage).

Met betrekking tot consumptieaardappelen die bestemd zijn voor verwerkende bedrijven of bedrijven voor de bereiding-verpakking, moeten deze bedrijven over door het Agentschap goedgekeurde procedures voor veilig afvalbeheer beschikken.

Ook moeten alle gepaste maatregelen worden getroffen in het kader van de autocontrole om de verspreiding van cysten te voorkomen bij de directe verkoop op het bedrijf of door het gebruik als veevoeder.

Andere besmettingsbronnen

Afgevallen grond afkomstig van de behandeling van andere planten met wortels (bieten, witloof, wortels, ...) is een belangrijke besmettingsbron voor de verspreiding van cysten. Ook al wordt dit niet door een specifieke wetgeving (Globodera blijft een quarantaineorganisme dat altijd bestreden moet worden) gedekt, toch moeten alle hierboven vermelde maatregelen, in de mate van het mogelijke, eveneens worden toegepast in het kader van goede fytosanitaire praktijken (autocontrole).

6. Bijlage

Methoden voor het gepaste beheer van grond, sorteerafval en verwerkingsafval

Afgevallen grond en, in de mate van het mogelijke, wasslib, moeten :

- worden afgevoerd naar een erkende stortplaats of worden gebruikt als aanvulgrond op voorwaarde dat zij geen gevaar vormen voor landbouwpercelen of voor enige andere bestemming buiten de landbouw, met attest van de ontvanger,
- OF op blijvend grasland of op het perceel van oorsprong worden uitgespreid, mits de hoofdgebruiker (eigenaar of houder van de landbouwpacht) daarmee instemt en mits de verbintenis wordt aangegaan om alle andere gebruikers van het perceel in kennis te stellen,
- OF zodanig behandeld worden zodat ze niet meer besmet zijn aan de hand van een door het Agentschap goedgekeurde methode (v.b. : door aanhoudende onderdompeling, ...)

Er gelden geen voorschriften voor verwerkingsafval dat tijdens het proces een afdoende warmtebehandeling heeft ondergaan (na validatie van het proces door het FAVV).

Verwerkingsafval dat geen afdoende warmtebehandeling onderging en sorteerafval moet :

- rechtstreeks voor de voeding van dieren op stal worden gebruikt,
- OF gecomposteerd of vergist worden,
- OF worden gestort of verbrand op een officieel erkende plaats voor afvalverwerking,
- OF enige andere behandeling ondergaan die even efficiënt is, op voorwaarde dat deze door het FAVV werd aanvaard.

7. Overzicht van de revisies

Overzicht van de revisies van de omzendbrief		
Versie	In toepassing vanaf	Reden en omvang van de revisie